

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Narodowe Centrum Nauki w „PAUzie Akademickiej”

Cenne źródło informacji

Przez ostatni rok „PAUza Akademicka” pełniła rolę jednego z ważnych okien na świat Narodowego Centrum Nauki, publikując regularnie teksty opisujące naszą działalność czy też objaśniające funkcjonowanie stosowanych w NCN procedur. Artykuły te były dla wielu naukowców cennym źródłem informacji, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że agencja dopiero rozpoczynała swoją działalność, a nasz sposób pracy różnił się od tego, który uczeni znali z wcześniejszych, krajowych doświadczeń.

W sumie od kwietnia ubiegłego roku opublikowano w „PAUzie” 21 artykułów, których autorami byli pracownicy bądź członkowie Rady NCN; ukazał się także wywiad Andrzeja M. Kobosa z dyrektorem Centrum. Poruszana tematyka była stosunkowo szeroka i obejmowała m.in. podstawowe zagadnienia funkcjonowania NCN, jego miejsce w systemie finansowania nauki, a także porównania z systemami grantowymi działającymi poza Polską. Omawiano wyniki pierwszych konkursów, w tym przyczyny niepowodzeń niektórych wnioskodawców, oraz podsumowywano pierwszy rok działalności. Przedstawiono prace Rady NCN obejmujące m.in. stałe ulepszanie procedur konkursowych. Wskazywano na szanse polskiej humanistyki, w tym na rolę NCN w finansowaniu badań w tym obszarze w ramach europejskiego konsorcjum HERA (ang. Humanities in the European Research Area). Udział NCN w programach międzynarodowych omówiono też w kontekście programu badań z zakresu astrofizyki cząstek ASPERA. Cześć artykułów miała charakter przewodników dla wnioskodawców, szczególnie tam, gdzie NCN był pionierem niektórych rozwiązań, jak na przykład w umożliwieniu występowania o granty osobom fizycznym, w panelowym systemie oceniania wniosków, w szczególnej roli koordynatorów dyscyplin, czy w mechanizmach ograniczających napływ wniosków niskiej jakości. Dwa teksty, w tym jedna recenzja amerykańskiej książki na ten temat, poruszały problem pisania skutecznych wniosków o finansowanie projektów badawczych. Osobne artykuły poświęcono prawom autorskim i pomocy publicznej w systemie grantowym.

W „PAUzie” publikowano także inne wypowiedzi na temat NCN, w tym przemówienie Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Karola Musioła, wygłoszone podczas otwarcia NCN, czy artykuł napisany przez prof. Leszka Stocha. Wszystkie opublikowane artykuły są dostępne zarówno na internetowej stronie NCN, jak i stronie „PAUzy Akademickiej”. Ich znaczną część opublikowano także zbiorczo w broszurze wydanej z okazji pierwszej rocznicy oficjalnego otwarcia Centrum.

Rok ciężkiej pracy

Pierwszy rok działania Narodowego Centrum Nauki, wiążący się z tworzeniem od podstaw wszystkich procedur, a także organizowaniem biura agencji, był rokiem wyjątkowej pracy zarówno członków Rady NCN, jak i wszystkich pracowników, a świadectwem tych wysiłków były w dużej mierze teksty ukazujące się na łamach „PAUzy Akademickiej”. Centrum nie tylko się organizowało, ale przede wszystkim spełniało swoje ustawowe zadania. Od marca 2011 roku ogłosiliśmy osiemnaście konkursów grantowych i rozstrzygnęliśmy dziewięć z nich, rozdzielając między naukowców

ponad miliard złotych. Liczba zgłoszonych wniosków sięga dwudziestu tysięcy, a liczba przyznanych grantów przekroczyła trzy tysiące. Należy też pamiętać, że NCN przejęło do obsługi z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ponad jedenaście tysięcy wcześniej przyznanych projektów. Wszystkie zadania są przy tym realizowane przez wyjątkowo skromną liczbę 99 etatowych pracowników NCN, których suma wynagrodzeń w bieżącym roku stanowi zaledwie 0,72% całego budżetu Centrum.

Nowe wyzwania

Narodowe Centrum Nauki kontynuuje realizację swoich zadań, regularnie ogłaszając konkursy na projekty badawcze i staże doktorskie. Niezależnie od modyfikacji warunków siedmiu typów konkursów i odpowiednich procedur, wychodzących naprzeciw oczekiwaniom naukowców, ale także wynikających z wymogów prawnych i potrzeb związanych z informacjami statystycznymi, NCN przygotowuje nowe propozycje konkursowe. We współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju przygotowujemy konkurs, w którym osoby realizujące obiecujące aplikacyjne projekty z zakresu badań podstawowych zakończone w Narodowym Centrum Nauki mogłyby się ubiegać o finansowanie NCBiR pozwalające na kontynuowanie badań prowadzących do zastosowań praktycznych. Kolejny konkurs, o roboczej nazwie SYMFONIA, dotyczyłby projektów interdyscyplinarnych prowadzonych przez naukowców reprezentujących dwa lub nawet trzy szerokie obszary wiedzy, tj. nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce, nauki ścisłe i techniczne oraz nauki o życiu. Prowadzone są też prace nad programem stypendiów doktorskich, być może powiązanych z modyfikacjami konkursu PRELUDIUM dla osób rozpoczynających pracę naukową.

Zwiększająca się systematycznie ilość informacji na temat działalności NCN skłoniła nas do rozpoczęcia wydawania własnego biuletynu. Początkowo będzie ukazywał się raz na miesiąc, z możliwością zwiększenia częstotliwości w okresach wzmożonego zainteresowania ofertą Centrum, m.in. przy okazji ogłaszania i rozstrzygnięcia konkursów. W pierwszych wydaniach biuletynu zostanie zamieszczonych kilka najważniejszych informacji bieżących oraz jeden dłuższy tekst, dotyczący zagadnień związanych z działalnością NCN. Planujemy stopniowe wprowadzanie stałych sekcji biuletynu, w zależności od zapotrzebowania czytelników. Biuletyn będzie wysyłany do zainteresowanych drogą elektroniczną; znajdzie się także na naszej stronie internetowej.

Chciałbym tą drogą wyrazić serdeczne podziękowania wszystkim osobom z Polskiej Akademii Umiejętności zaangażowanym w medialne wsparcie NCN w pierwszym okresie jego działalności, a w szczególności p. Prezesowi PAU prof. Andrzejowi Białasowi, pomysłodawcy współpracy i p. redaktorowi dr. Andrzejowi M. Kobosowi, który tę współpracę przekuł w praktykę wraz z p. Magdaleną Duer-Wójcik z NCN. Mam też nadzieję, że „PAUza Akademicka” będzie od czasu do czasu publikowała teksty na temat naszej pracy, tym razem na ogólnych zasadach.

ANDRZEJ JAJSZCZYK

Dyrektor Narodowego Centrum Nauki